2-23096997-12-2-06072023
dosar nr. 2-13802/2023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

27 octombrie 2023 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
în componența: Președintele ședinței, judecător Ciprian Valah
Grefieri: Bujag Mihaela, Alina Vîșcu

examinând în ședință publică de judecată cauza civilă la acțiunea înaintată de Carp Alexei împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,-

a c o n s t a t a t:

Pretenții revendicate

La 05.07.2023, reclamantul Carp Alexei a înaintat în judecată prezenta acțiune împotriva pârâtului Ministerul Justiției prin care solicită: **1**.a constata încălcat dreptul reclamantului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție (CSJ) din 09.12.2009; **2**.a încasa din bugetul statului prin Ministerul Justiției în beneficiul reclamantului prejudiciul moral în mărime de 200.000 lei, pentru neexecutarea deciziei CSJ din 09.12.2009, raportat la perioada 19.02.2018-05.07.2023; **3**.a încasa cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6000 lei.

În fapt, reclamantul menționează că activează din anul 2001 până în prezent în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar la 10.03.2009, s-a adresat la Primăria și Consiliul mun. Chișinău (CMC) cu cerere privind asigurarea cu spațiu locativ conform legislației și a primit răspuns de la Direcția generală locativ comunală și amenajare a CMC la 23.04.2009 (C-760/09) că în mun. Chișinău lipsesc surse financiare și spațiu locativ disponibil pentru asigurarea persoanelor care dispun de acest drept.

Reclamantul reține că în aceste circumstanțe s-a adresat în judecată prin care a solicitat obligarea CMC să asigure reclamantul și familia acestuia cu spațiu locativ, iar prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 18.06.2009, acțiunea a fost respinsă.

Reclamantul menționează că nefiind de acord cu hotărârea a depus recurs, iar prin decizia irevocabilă a CSJ din 09.12.2009, s-a casat integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 18.06.2009 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis acțiunea reclamantului împotriva CMC, fiind obligat CMC să asigure reclamantul și familia acestuia cu locuință conform legislației.

Reclamantul reține că ulterior s-a adresat la executorul judecătoresc Ungureanu Oleg în vederea executării deciziei CSJ din 09.12.2009. Executorul a intentat procedura de executare prin încheierea nr.12916/10 din 22.02.2010 și a dispus

obligarea CMC să execute decizia CSJ din 09.12.2009, însă potrivit răspunsului Primăriei mun. Chișinău nr.08-1553 din 07.05.2010, s-a adus la cunoștința executorului că executarea deciziei judecătorești nu este posibilă din cauza lipsei spațiului locativ liber în mun. Chișinău. Totodată, pe parcursul executării titlului executoriu s-au întreprins mai multe acțiuni de executare (cereri, demersuri), însă răspunsurile au avut același conținut.

Reclamantul menționează că deoarece decizia CSJ din 09.12.2009 a rămas neexecutată, s-a adresat în judecată împotriva Ministerului Justiției la 19.02.2018, în temeiul Legii nr.87 din 21.04.2011, prin care a solicitat repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea hotărârii judecătorești.

Reclamantul reține că prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 13.06.2018, acțiunea s-a admis parțial. S-a constat încălcat dreptul reclamantului la executarea deciziei CSJ din 09.12.2009. S-a încasat din bugetul de stat în beneficiul reclamantului prejudiciul moral 35.000 lei, cauzat prin neexecutarea deciziei CSJ din 09.12.2009, raportat la perioada 09.12.2009-19.02.2018 și cheltuielile de asistență juridică. În rest, acțiunea s-a respins.

Reclamantul menționează că hotărârea primei instanțe a fost modificată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27.02.2019 și anume s-a majorat cuantumul prejudiciului moral de la 35.000 lei la 50.000 lei. În rest, hotărârea s-a menținut și a devenit irevocabilă prin încheierea CSJ din 26.06.2019.

Reclamantul reține că prin neexecutarea deciziei CSJ din 09.12.2009, autoritățile naționale îi încalcă drepturile și este nevoit să aștepte în continuare să fie executată.

Reclamantul concretizează că prejudiciul moral pe care îl solicită în speță în mărime de 200.000 lei, în temeiul Legii nr.87 din 21.04.2011, este raportat la perioada 19.02.2018 până la înaintarea prezentei acțiuni în judecată la 05.07.2023, pentru neexecutarea deciziei CSJ din 09.12.2009.

Reclamantul menționează că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, statul Republica Moldova, nu a întreprins toate măsurile pentru executarea deciziei CSJ din 09.12.2009, ca urmare reclamantul nu poate beneficia de succesul obținut în urma examinării litigiului și anume la asigurarea cu spațiu locativ, respectiv hotărârea favorabilă reclamantului rămâne neexecutată.

Reclamantul reține că până în prezent este în imposibilitate de a-și realiza drepturile la executarea hotărârii judecătorești, respectiv s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune, deoarece pe parcursul unui termen îndelungat suportă o încordare psihică, retrăiri și o stare de stres generală din cauza neexecutării deciziei CSJ din 09.12.2009.

La examinarea cauzei, reclamantul Carp Alexei și avocatul acestuia Culeac-Reul Natalia au solicitat admiterea acțiunii.

Pârâtul Ministerul Justiției a fost reprezentat de Tulbure Ion care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată potrivit argumentelor din referință (f.d.47).

Intervenienții accesorii Primăria și Consiliul mun. Chișinău nu s-a prezentat nici un reprezentant, dar au depus referință în care solicită respingerea acțiunii ca neîntemeiată și examinarea cauzei în absența reprezentantului (f.d.41-46).

Intervenientul accesoriu executorul judecătoresc Ungureanu Oleg nu s-a prezentat, dar a depus *Raportul motivat* referitor la procedura de executare a deciziei CSJ din 09.12.2009 (f.d.52-63).

Aprecierea instanței

Audiind participanții prezenți la proces, examinând cauza, instanța consideră că acțiunea este întemeiată parțial având în vedere următoarele.

Referitor la pretenția din acțiune privind constatarea încălcării dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, raportat la perioada 19.02.2018-05.07.2023, instanța reține următoarele circumstanțe și norme aplicabile.

Circumstanțe/probe. În admiterea pretenției reclamantul a anexat: decizia CSJ din 09.12.2009 (f.d.24,25); legitimație de serviciu (f.d.26); răspunsuri de la autoritățile publice în adresa reclamantului la petițiile acestuia (f.d.27-37); hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 13.06.2018 (f.d.38); înscrisuri în confirmarea faptului că reclamantul și membrii familiei acestuia nu dispun de spațiu locativ (f.d.67-78).

În respingerea acțiunii pârâtul a anexat *Raportul motivat* întocmit de executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, cu înscrisurile relevante, referitor la procedura de executare a deciziei CSJ din 09.12.2009 (f.d.52-63).

Norme aplicabile. Conform art.2 din Legea nr.87 din 21.04.2011, *privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești*, (1) Orice persoană care consideră că i-a fost încălcat dreptul la [...] executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări [...]. (7) Organul care reprezintă statul în instanță de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

Conform art.4 din Legea nr.87 din 21.04.2011, (1) Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la […] executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești […] revine Ministerului Justiției […]. (2) Instanța de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești prezintă Ministerului Justiției un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil [...]. (3) Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă în scris şi va conține: numele şi prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorității implicate în proces, [...] ale reprezentantului autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești; date

despre acţiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare şi motivarea acestora; [...]; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil.

Concluziile instanței. Raportând circumstanțele speței la normele enunțate, instanța consideră că este întemeiată pretenția din acțiune privind constatarea încălcării dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, raportat la perioada 19.02.2018-05.07.2023.

Instanța a ajuns la această concluzie în baza probelor din dosar ce confirmă că executorul judecătoresc Ungureanu Oleg are în procedură executarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, care a rămas neexecutată până în prezent.

Instanța constată că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, s-a admis acțiunea reclamantului și s-a obligat Consiliul mun. Chișinău să asigure reclamantul cu locuință conform legislației (f.d.24,25).

Instanța reține că reclamantul s-a mai adresat anterior în judecată cu acțiune civilă în temeiul Legii nr.87 din 21.04.2011, referitor la neexecutarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009 și a obținut câștig de cauză prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 13.06.2018, prin care s-a constatat încălcat dreptul reclamantului la executarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, raportat la perioada 09.12.2009-19.02.2018 și s-a încasat din bugetul de stat în beneficiul reclamantului prejudiciul moral (f.d.38).

Cu toate acestea, decizia Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, invocată de reclamant în speță, a rămas neexecutată până în prezent, ceea ce se menționează și în *Raportul motivat* întocmit de executorul judecătoresc (f.d.52-57).

Instanța reține că potrivit legislației sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești revine pârâtului, la caz Ministerului Justiției (*art.4 alin.(1) Legea nr.87 din 21.04.2011*).

Însă, pârâtul nu a probat că neexecutarea hotărârii judecătorești ar fi imputabilă reclamatului, iar argumentul pârâtului în respingerea acțiunii că neexecutarea hotărârii judecătorești se datorează unor circumstanțe extraordinare ce determină o prolongare a procedurii de executare, instanța îl apreciază critic.

Astfel, la caz se atestă că până în prezent nu este executată decizia Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, iar conform legislației orice persoană care consideră că i-a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în judecată o acțiune civilă privind constatarea unei astfel de încălcări (*art.2 alin.(1) Legea nr.87 din 21.04.2011*).

Totodată, instanța reține că reclamantul solicită a constata neexecutată decizia Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, raportat la perioada 19.02.2018-05.07.2023, deoarece pentru perioada anterioară de neexecutare reclamantul are câștig de cauză prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 13.06.2018 (f.d.38).

Prin urmare, reieșind din circumstanțele și probele reținute instanța consideră că se atestă temei de drept din prisma cadrului legal indicat supra prin care să fie admisă

pretenția din acțiune privind constatarea încălcării dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, raportat la perioada 19.02.2018-05.07.2023.

Referitor la pretenția din acțiune prin care reclamantul solicită repararea prejudiciului moral pentru neexecutarea în termen rezonabil deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, instanța reține următoarele circumstanțe și norme aplicabile.

Circumstanțe. În susținerea pretenției reclamantul reține că urmare neexecutării deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, nu dispune până în prezent de spațiu locativ cu membrii familiei, ceea ce îi provoacă suferințe de ordin moral.

Norme aplicabile. Conform art.2 din Legea nr.87 din 21.04.2011, (1) Orice persoană care consideră că i-a fost încălcat dreptul la [...] executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare [...]. (2) Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la […] executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare *reclamant*). (3) Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la […] executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția […] organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești […]. (6) Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la [...] executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului, conduita [...] autorităților relevante, durata încălcării și importanța procesului pentru reclamant.

Potrivit art.5 din Legea nr.87 din 21.04.2011, (1) În urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la […] executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral […].

Concluziile instanței. Raportând circumstanțele speței la normele enunțate, instanța consideră că este întemeiată parțial pretenția din acțiune privind repararea prejudiciului moral pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Instanța a ajuns la această concluzie în lipsa probelor din dosar ce ar confirma că neexecutarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, s-ar datora reclamantului.

Or, conform legislației orice persoană poate înainta în judecată o acțiune civilă privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, care se repară numai dacă încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a

prejudiciului, indiferent de vinovăția organului responsabil de executarea hotărârii judecătorești (*art.2 alin.(1)-(3) din Legea nr.87 din 21.04.2011*).

Totodată, conform legislației în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța decide asupra acordării unei satisfacții echitabile din bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral (*art.5 alin.(1) din Legea nr.87 din 21.04.2011*).

Conform legislației, la aprecierea mărimii prejudiciului moral instanța se conduce de perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești și de criteriile prevăzute la art.2 alin.(6) din Legea nr.87 din 21.04.2011, și anume: 1.complexitatea procedurii de executare; 2.comportamentul/conduita participanților și autorităților relevante; 3.miza pentru cel interesat.

Referitor la durata de neexecutare a hotărârii judecătorești, instanța reține că perioadă de neexecutare a deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, la caz se raportează la perioada 19.02.2018 (data pronunțării hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) la acțiunea similară înaintată de reclamant în judecată în temeiul Legii nr.87 din 21.04.2011) până la 05.07.2023 (data înaintării prezentei acțiuni în judecată în temeiul Legii nr.87 din 21.04.2011).

Referitor la complexitatea procedurii de executare, instanța reține că la caz este complexă reieșind din faptul că administrația publică locală nu dispune de spațiu locativ suficient pentru a asigura reclamantul cu acest spațiu, din care motiv rămâne neexecutată decizia Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009.

Referitor la comportamentul participanților, instanța constată că la caz nu se atestă un comportament de tergiversare în executarea hotărârii din partea executorului, însă potrivit legislației prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de instituția responsabilă de executarea hotărârii sau a instituției de stat debitoare (art.2 alin.(3) din Legea nr.87).

Referitor la miza procedurii de executare, instanța constată că este importantă pentru reclamant din motivul că rămâne în continuare fără spațiu locativ cu membrii familiei, deși are o hotărâre judecătorească favorabilă în acest sens.

Reieșind din perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești și criteriile de apreciere a mărimii prejudiciului moral indicate supra, instanța consideră că este întemeiată pretenția reclamantului privind repararea prejudiciului moral.

Însă, instanța consideră că prejudiciul moral solicitat la caz în mărime de 200.000 lei, este o sumă nejustificată reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor morale suportate de reclamant, deoarece această sumă este în contradicție cu principiul compensării echitabile potrivit căruia despăgubirea nu trebuie să constituie venituri nejustificate pentru persoana lezată, nici sume excesive pentru autorul daunei.

Astfel, pentru a nu știrbi din principiul satisfacției echitabile a despăgubirilor acordate, instanța consideră că la aprecierea mărimii prejudiciul moral solicitat urmează a se ține cont de mărimea satisfacțiilor acordate de Curtea Europeană, care

nu trebuie să fie disproporționate în raport cu sumele acordate de Curte în spețe similare.

În acest sens, în Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr.6 din 01.11.2012, se menționează următoarele: „*Analizînd jurisprudenţa CEDO în cazurile de neexecutare, putem constata că mărimea acesteia este de aproximativ de 600 euro pentru 12 luni de întîrziere şi cîte 300 euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întîrziere*”.

Totodată, instanța reține că potrivit practicii Curții Europene prejudiciul moral acordat de instanțele naționale poate fi mai mic de două ori decât cel acordat de Curtea Europeană (*cauza Cocchiarella vs Italia, nr.64886/01, §146*).

Respectiv, instanța consideră că în speță pentru încălcarea dreptului reclamantului la neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, raportat la criteriile de apreciere (*complexitatea cauzei, comportamentul părților/autorităților, miza pentru persoana interesată*) și durata neexecutării raportată la perioada 19.02.2018-05.07.2023 (5 ani, 4 luni, 16 zile), prejudiciul moral urmează a fi admis la caz parțial și anume doar în mărime de 3146,56 euro, după următorul calcul: 5 ani = 3000 euro; 4 luni = 120 euro; 16 zile = 26,56 euro.

Instanța a ajuns la această sumă reieșind din mărimea medie a prejudiciului moral acordat de Curtea Europeană, care la tergiversarea examinării cauzei cu 1 an acordă în medie 600 euro, respectiv o lună din această perioadă constituie 50 euro (600 euro : 12 luni = 50 euro), iar o zi constituie 1,66 euro (50 euro : 30 zile = 1,66 euro).

Totodată, în plan național prejudiciul moral poate fi acordat la jumătatea satisfacțiilor acordate de Curte (*cauza Cocchiarella vs Italia*), astfel instanța va admite în speță un prejudiciu moral de 1.573,28 euro (3146,56 euro : 2), care convertit la cursul oficial din ziua pronunțării prezentei hotărâri (19,0875), constituie **30.029,98** lei.

Prin urmare, instanța consideră că se atestă temei de drept din prisma cadrului legal indicat supra prin care să fie admisă parțial pretenția din acțiune privind repararea prejudiciului moral pentru neexecutarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 09.12.2009, raportat la perioada 19.02.2018-05.07.2023 (5 ani, 4 luni, 16 zile) și anume doar în mărime de 30.029,98 lei, din suma totală solicitată de reclamantă în mărime de 200.000 lei, în rest suma pretinsă urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de asistența juridică, instanța reține că potrivit art.96 alin.(1), (1^1) CPC, partea care a pierdut procesul compensează părții care l-a câștigat cheltuielile de asistență juridică reale, necesare și rezonabile dacă a fost reprezentată de avocat, astfel reclamantul este în drept să pretindă compensarea acestor cheltuieli în mărime de 6000 lei, deoarece are câștig de cauză în partea pretențiilor admise, a fost reprezentat de avocat și a anexat probe că a suportat aceste cheltuieli (f.d.2,3), respectiv se

încasează din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul reclamantului.

Instanța apreciază critic argumentele/probele pârâtului și intervenienților accesorii privind respingerea integrală a acțiunii, deoarece în opinia instanței vin în contradicție cu circumstanțele speței reținute de instanță conform art.121 Cod de procedură civilă.

Instanța nu se expune la toate argumentele invocate în speță, dar numai asupra aspectelor decisive pentru soluționarea justă a cauzei, după cum rezultă și din jurisprudența Curții Europene (*cauza Gard Ruiz vs Spania, 21.01.1999; parag.26; cauza Moreira Fereira vs Portugalia, 11.07.2017, parag.84,98*).

Având în vedere circumstanțele reținute și normele aplicabile, instanța ajunge la concluzia că acțiunea urmează a fi admisă parțial.

În conformitate cu art.art: 236-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,-

h o t ă r ă ș t e:

Acțiunea înaintată de Carp Alexei împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești – a admite parțial.

A constata încălcat dreptul reclamantului Carp Alexei la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție nr.3r-1946/09 din 09 decembrie 2009, raportat la perioada 19 februarie 2018 până la 05 iulie 2023, inclusiv.

A încasa din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Carp Alexei născut la *****, prejudiciul moral în mărime de 30029,98 (treizeci mii două zeci și nouă, 98) lei și cheltuielile de judecată privind asistența juridică 6000 (șase mii) lei.

În rest, a respinge acțiunea ca neîntemeiată în partea încasării prejudiciului moral în mărimea solicitată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțare prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței, judecător Ciprian Valah